

Ковальова О.І.*

ПРОТИПОВСТАНСЬКІ ОПЕРАЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТРАТЕГІЇ ДОМІНУВАННЯ США В ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ

В статті вивчаються американські протиповстанчі операції і де-ляється висновок, що протиповстанча стратегія США в Латинській Америці направлена не тільки на боротьбу проти повстанчих рухів, скільки на окупацію країни.

Ключевые слова: США, Латинська Америка, конфлікт, повстанці

В статті досліджуються американські протиповстанчі операції та зазначається, що протиповстанча стратегія, яку США застосовують в Латинській Америці, спрямована не тільки на боротьбу проти повстанчих рухів, скільки на окупацію країни.

Ключові слова: США, Латинська Америка, конфлікт, повстанці

In the article the American counter-insurgency operations are examined. The author emphasizes that the US counter-insurgency strategy provided in the Latin America aims to occupy the state but not to struggle with rebellion movements.

Key words: USA, Latin America, conflict, rebels

Протиповстанчі операції традиційно здійснювали у свій час усі світові держави – Велика Британія, Франція, Радянський Союз та інші – для придушення опору на окупованих ними територіях. У наш час подібні операції здійснюють Сполучені Штати в Іраку і в Афганістані. Однак протиповстанчі операції США в Латинській Америці вирізняються серед інших випадків: тим, що вони, навпаки, використовуються як привід для фактичної окупації країни. На даний момент таким прикладом є ситуації, що склались – тобто, були цілеспрямовано створені Сполученими Штатами – у Колумбії та, в певному сенсі, у Мексиці.

В усіх державах, які будь-коли вдавались до протиповстанчих заходів, склались власні підходи до їх здійснення – наприклад, так звана «Британська школа», яка надавала перевагу розв'язанню проблем політичного і соціально-економічного розвитку над військовими репресаліями. У випадку США, в процесі численних інтервенцій, зокрема, до сусідніх держав, також були розроблені конкретні стратегії; однак їх ґрунтовна систематизація і концептуалізація розпочалась лише в кінці 1930-х рр. з видання американським Військовим Флотом (який до того часу був головним інструментом інтервенцій) у 1940 р. бойового Статуту для Малих Війн (Small Wars Manual). В ньому боротьба з повстанцями розглядалась як головний компонент «малих війн». Протягом наступних років було випущено декілька бойових статутів з даної тематики – в них викладалась тактика боротьби з партизанськими рухами і нерегулярними формуваннями. Однак після невдалої військової кампанії США у В'єтнамі як «малі війни», так і протиповстанчі операції були фак-

* кандидат політичних наук, науковий співробітник відділу трансатлантичних досліджень Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України

тично дискредитовані, передусім, в очах самого американського населення. В тому числі самі терміни почали уникати навіть у військових документах, замінюючи його на інші, наприклад у 1980-і рр. «малі війни» – на «конфлікти низької інтенсивності», а «протиповстанські операції» – на «внутрішню іноземну оборону»; в останнє десятиліття використовувався також термін «стабілізаційні операції». Так, уряд Р. Ніксона старався уникати прямих військових інтервенцій і – за їхньої необхідності – більше спиратись на допомогу союзників.

Повернення до стратегій «малих війн» відбулось в період президентства Р. Рейгана. На той момент широкомасштабні військові дії розглядались як небажані (з одного боку, в світлі В'єтнамської поразки, з іншого – через значний розвиток технологій озброєння і винайдення зброї масового знищення) та економічно невиправдані – як занадто витратні. Проте потреби американської економіки, залежної від закордонних ресурсів, вимагали встановлення і утримання контролю над країнами «третього світу», і водночас – через значну роль військово-промислового комплексу – участі у військових діях. Тому «конфлікти низької інтенсивності» виявились відповідними вимогам часу. У порівнянні з масштабними війнами, вони були значно менш витратними і потребували залучення значно меншої кількості військових – оскільки дозволяли обмежуватись використанням локальних спеціальних протиповстанських загонів, або місцевих рекрутованих «контрас», або іноземних найманців тощо. До того ж «конфлікти низької інтенсивності» були визнані більш ефективними для досягнення цілей домінування, ніж звичайні форми інтервенцій.

Зокрема, вони дозволяють збройним (фактично – окупаційним) силам гегемона вторгтись до території іншої держави «на запрошення» її уряду, щільно взаємодіяти з ним (тобто, контролювати його), не викликати протидії з боку населення, як у випадку інтервенції – але навпаки, залучати його до співробітництва – і при цьому паралельно експлуатувати у власних цілях потрібні ресурси окупованої країни. Крім того, імперська держава може брати участь у «конфлікті низької інтенсивності» протягом досить тривалого часу, при цьому не привертаючи особливої уваги власної та світової громадськості – через зовнішню «рутинність»: відсутність масштабних резонансних операцій і надто великої кількості жертв, а також при достатньо невисоких витратах – тобто, не наражаючись на небезпеку викликати поляризацію у власному суспільстві.

З кінця 1980-х рр. обґрунтування стратегій ведення «конфліктів низької інтенсивності» та здійснення протиповстанських операцій було послідовно викладено у декількох Бойових Статутах (Field Manual, FM) американських Збройних Сил. Так, у 1986 р. був виданий FM 90-8 для морської піхоти, в якому розглядались проти-партизанські операції, у 1990 р. – FM 100-20 та у 1992 р. FM 7-98 [1] – для повітряних і сухопутних військ відповідно, присвячені військовим операціям за умов конфлікту низької інтенсивності. Тактика протиповстанських операцій була викладена у відносно недавно оприлюднених Бойових Статутах для всіх видів військ FM 3-24 (2006 р.) [2] та FM 3-24.2 (2009 р.).

Спираючись на зміст даних Статутів, можемо стверджувати, що, як зазначалось вище, протиповстанська стратегія, яку США застосовують в Латинській Америці (головним чином, в Колумбії), спрямована не стільки на боротьбу проти повстанських рухів, скільки на окупацію країни. Більше того, є підстави вважати, що часом Сполучені Штати вдаються до «фальсифікації» діяльності повстанських рухів – тобто, до здійснення псевдо-повстанських операцій – з метою отримання приводу для втручання до внутрішніх справ держави.

Визначально, що усі згадані Статути розраховані на дії військового контингенту США не на власній території, але на території інших держав (визначених як host – «приймаючі»).

Так, Бойовий Статут FM 90-8 1986 р. відзначає, що надання військової допомоги іншим державам армією Сполучених Штатів має здійснюватись для досягнення національних інтересів супердержави, і, відповідно, ступінь участі має визначатися, в першу чергу, її політикою та інтересами [3, с.1-5]. За визначенням Бойового Статуту FM 100-20, конфлікти низької інтенсивності можуть становити серйозну загрозу для американських глобальних інтересів. Небезпека втрати безперешкодного доступу до стратегічних запасів енергії та інших природних ресурсів; можливостей базування, транзиту і доступу тощо легітимізує втручання (в тому числі, збройну інтервенцію) США. Реальною загрозою для своїх інтересів супердержава у випадку «конфлікту низької інтенсивності» вважає створення нестабільності групами, опозиційними її цілям [4, с.1-1].

Власне протиповстанські операції (counterinsurgency – для їх позначення у військовій літературі США прийнята абревіатура COIN) (в американській спеціальній військовій літературі класифікуються часто як різновид «конфлікту низької інтенсивності») визначаються у останньому Статуті – FM 3-24.2 (2009 р.) – як збройна боротьба за підтримку населення. Ця підтримка може бути отримана – або втрачена – через правильно або неправильно розраховану інформаційну кампанію, сильний представницький уряд, доступ до товарів та послуг, через страх або насильство. Боротьба включає знищення повстанців, які загрожують безпеці населення. Проте в Статуті зазначається, що самими військовими заходами неможливо подолати повстанців: більшу частину завдання становить необхідність віднаходження і розв'язання «корінних» економічних соціальних проблем, які призвели до повстання. Таким чином, необхідно проводити земельну реформу, шукати шляхи зменшення безробіття, пом'якшення етнічних конфліктів тощо – тобто, шукати можливості співробітництва з населенням і з повстанцями, в тому числі, за допомогою невійськових організацій та інших країн та їхніх представників [5, с. ix]. Для досягнення цього видання пропонує американським військовим надзвичайно детально вивчити особливості країни, в якій здійснюється протиповстанська операція, а також причини («коріння») проблеми. Надається повна інструкція щодо того, які деталі мають врахувати і досконально вивчити американські військові, щоби встановити щільні контакти з місцевим населенням – від географічних характеристик, політичної й економічної ситуації та військової потужності держави – до таких специфічних моментів у житті населення, як особливості поведінки, інтереси, смаки у музиці, літературі, напоях та їжі тощо [4, с.1-23]. На наш погляд, це опосередковано вказує на (передбачену, закладену) можливість використовувати протиповстанські операції в якості приводу для окупації держави. Деякі фахівці, в тому числі окремі військові аналітики у самих США, зазначають, що цей Статут є за сутністю комплексом інструкцій не стільки з боротьби з повстанцями, скільки з отримання широкій підтримки населення, тобто легітимізації окупаційної влади [6].

Привертає увагу те, що, хоча в усіх згаданих Статутах наводиться характеристика повстанців і повстанських рухів (у тому числі, з виділенням різних категорій ступенем залучення до повстанської діяльності), в усіх випадках вона позбавлена конкретики.

Бойовий (Військовий) Статут FM 100-20 (1990 р.) визначає діяльність повстанців як організовану збройну політичну боротьбу, метою якої може бути захоплення влади шляхом здійснення революції та зміщення діючого уряду. Проте Статут зазначає, що в деяких випадках цілі повстанців можуть бути більш обмеженими, наприклад, вони можуть намагатися вийти з-під контролю уряду і утворити автономну державу в межах традиційних етнічних або релігійних територіальних кордонів (фактично «державу в державі»); або ставити менш значущі політичні цілі та добиватись від уряду значно менших політичних поступок менш насильницькими чи взагалі ненасильницькими методами.

Крім того, підкреслюється, що повстанців дуже важко ідентифікувати і відрізнити від мирного населення; що повстанці можуть продовжувати жити нормальним громадським життям. Вказується, що повстанські угруповання значно відрізняються між собою за чисельністю, за наявністю чи відсутністю зовнішніх відзнак (спеціального одягу), за тактикою та методами боротьби тощо. Сучасні повстанці можуть бути вихідцями з різних країн, а їхня організація – мультинаціональною. Оскільки зазвичай повстанські організації є слабкішими за державні збройні сили, вони уникають як прямого зіткнення, так і безпосередніх контактів.

Безумовно, все це не позбавлено сенсу і ґрунтується на світовому досвіді боротьби з повстанськими і партизанськими рухами. Проте така неконкретність визначень дозволяє, як наголошувалось вище, «фальсифікувати» діяльність повстанців – що також має конкретні історичні приклади і є доволі поширеною військовою практикою.

Характерно, що у згаданому Бойовому Статуті FM 100-20 протиповстанські операції та допомога повстанцям (у боротьбі проти уряду) віднесені до однієї категорії військових операцій США. Зазначається також, що інтереси безпеки США можуть співпадати як з інтересами діючого уряду, так і повстанців [4, с.1-6].

Вигідність використання протиповстанських операцій в з метою окупації держав – тобто, в якості стратегії домінування – визначається відзначеними вище особливостями повстанських рухів: відсутністю чітких критеріїв, за якими можна вирізнити повстанців з-поміж місцевого населення; важкістю локалізації повстанців (визначення конкретних осередків розташування). Можна сказати, що така невизначеність робить подібного ворога в певному сенсі «абстрактним».

Зважаючи на це можемо стверджувати, що з метою «фальсифікації» наявності повстанських рухів в країні, по-перше, будь-яка особа може бути ідентифікована як ворог (повстанець); будь-який злочин може бути приписаний цьому ворогові (повстанцеві).

Власне вигідність подібної «фальсифікації» для імперської держави витікає з того, що оскільки ворог є «абстрактним», то його надзвичайно складно або взагалі неможливо перемогти. Іншими словами, важко визначити масштабність операції, тобто: тривалість операції («конфлікту низької інтенсивності»); територіальне охоплення; кількість необхідних військовослужбовців; обсяг фінансування операції. Все це у випадку, коли метою імперської держави є встановлення домінування, дозволяю «перманентизувати» «конфлікт низької інтенсивності».

Спробуємо «змодельювати» ситуацію, коли псевдо-повстанські чи псевдо-терористичні операції організуються і здійснюються спеціально тренуваними загонами імперської держави. Таким чином, в країні починає діяти потужна, жорстока, добре організована неідентифікована сила, яка, швидше за все, виявиться потужнішою, краще організованою і озброєною за урядові сили (передусім, у випадку економічно слабких держав), до того ж, матиме перевагу через раптовість – неочікуваність та непередбачуваність – дій. Ця сила дестабілізує ситуацію в країні настільки, що уряд втрачає можливість її контролювати, що призводить до економічно-соціальному розбалансуванню. Логічно буде припустити, що рано чи пізно уряд буде змушений звернутись по допомогу до потужнішого союзника – фактично: добровільно погодитись на окупацію. Таким чином враховується одразу декілька моментів: стабілізаційна (чи миротворча) місія здійснюється за згоди уряду – тобто не викличе протидії чи осуду світової спільноти, метою дій імперської держави є відновлення стабільності – тобто, вони схвалюються населенням і не викличуть опір з його боку; і, оскільки зовні це має вигляд миротворчої операції – їй гарантована підтримка власного населення імперської держави.

Дані твердження мають основою конкретні приклади. В першу чергу, це тривалий період нестабільності в Колумбії, що є результатом постійного втручання США до внутрішніх справ цієї держави під приводом боротьби з ліворадикальними повстанцями.

В цій країні в кінці 1950-х рр. після майже десятилітньої громадянської війни (званої як «La Violencia») озброєні групи лібералів та комуністів, а також біженці та селяни, які втратили землю під час війни заснували віддалені поселення на півдні країни. За твердженням фахівців, поселенці не мали жодного політичного проекту, прагнули лише сховатись від війни, забезпечити власну безпеку і займатись сільським господарством. Проте через розбіжності у політичній ідеології, колумбійський уряд під тиском США проголосив дані поселення «незалежною республікою», а поселенців – сепаратистами. В свою чергу, уряд США проголосив, що дані поселення загрожують американським бізнесовим інтересам у країні. У травні 1964 р. треновані американськими спеціалістами колумбійські спеціальні загони атакували поселення, застосувавши напалм. Частина поселенців, яким вдалось втекти, два роки потому заснували ліворадикальну організацію Революційні збройні сили Колумбії (ФАРК). Зараз (те, що залишилось від, рештки) ФАРК (являє собою, становить) найчисленніше найстаріше партизанське (угруповання, організацію) в Західній півкулі.

Спеціальні комісії американських експертів ЦРУ, які відвідали Колумбію у 1959 та 1962 рр. (остання під керівництвом генерала В.Ярборо), зробили висновок про необхідність створення в країні спеціальних збройних загонів з цивільних осіб для здійснення контрпропаганди, саботажу і терористичної діяльності, спрямованої проти комуністичних повстанці. При цьому оговорювалась обов'язкова американська допомога у тренуванні, фінансуванні й координації діяльності цих загонів. Для переорганізації колумбійських збройних сил у 1962 р. був запропонований так званий «План ЛАЗО», за яким колумбійською армією мали бути сформовані й натреновані групи цивільних, а також створені воєнізовані групи «самозахисту», які мали здійснювати протиповстанські операції паралельно з військовими. В результаті праворадикальні воєнізовані угруповання – так звані «парамілітарес» – фактично перетворились на основну дестабілізуючу силу в країні; пізніше – у квітні 1997 р. – вони об'єднались у єдину організацію «Об'єднані сили самооборони Колумбії» (Autodefensas Unidas de Colombia). Під керівництвом ЦРУ вони здійснювали й досі продовжують здійснювати численні каральні операції не лише проти лівих повстанців, але, переважно, проти мирного населення, в першу чергу – активістів профспілкових організацій; вони відповідальні за масові вбивства і порушення прав людини в країні. В результаті «Війни з наркоторгівлею», яка паралельно велась урядом проти наркокартелей (найпотужнішими з яких були переможені у 1990-і рр. картелі Медельїн і Калі, та на початку 2000-х рр. – Картель з Півночі Долини і Картель Узбережжя), «парамілітарес» разом зі США (передусім, ЦРУ та Управління з боротьби з наркотиками) практично отримали контроль над наркоторгівлею в країні. Попри те, що урядом Колумбії здійснювались операції з роззброєння і демобілізації «парамілітарес» (деякі з їхніх лідерів були екстрадировані до США), їхні окремі групи продовжують діяти в країні, займаючись виробництвом наркотиків і торгівлею ними.

Цікаво, що у Статуті FM 100-20 вказується на виникнення нових акторів – антимарксистських повстанців, зокрема, так званих «ескадронів смерті», які, за визначенням цього документу, переконані, що допомагають підтримувати стабільність чи виконують політичні завдання, які уряд країни неспроможний виконати – але в реальності загрожують політичній безпеці, оскільки є невідконтрольними уряду або таємно контролюються певною силою. [4, с.1-4]. Безумовно, маються на увазі, передусім, колумбійські праворадикальні

«парамілітарес». Проте США не здійснювали протиповстанських операцій, спрямованих на припинення діяльності цього угруповання.

У 1999 р. колумбійським урядом А. Пастранья і американським – Б. Клінтона був розроблений і спільно впроваджений План Колумбія, який ставив за мету мирне врегулювання в країні, відновлення її економіки та боротьбу з нелегальним виробництвом і торгівлею наркотиками а також з озброєними ліворадикальними угрупованнями. У початковому варіанті Плану передбачалось фінансування у розмірі 7,5 млрд. дол., з яких 51% мало йти на інституційний і соціальний розвиток, 32% на боротьбу з торгівлею наркотиками, 16% на відновлення економіки і соціального сектору та 0,8% на переговори з повстанцями. За угодою мав надаватись персонал і техніка для фізичного знищення посівів коки. Але більша частина виділеного фінансування пішла на купівлю озброєння. У 2001 р. уряд Дж. Буша розширив План Колумбія на сусідні з нею країни, заснувавши Андійську Регіональну Ініціативу з боротьби з наркотиками. Проте, не зважаючи на зусилля колумбійського уряду, посівні площі в країні, зайняті під коку, розширились; також збільшилось надходження кокаїну до США.

Водночас Сполучені Штати значно збільшили присутність в цій країні своїх військово-вслужбовців і радників (лише за 2005 р. кількість особового складу американської армії була офіційно збільшена вдвічі – з 400 до 800, на додачу до 600 приватних контрактників, а також офіцерського складу та близько двох сотень технічного персоналу, які перебували в країні). У листопаді 2009 р. урядами двох держав була укладена угода про виділення Колумбією додаткових 7 військових баз для розміщення американських військових, таким чином, на даний момент в країні існують 13 військових баз США. Варто відзначити, що ці військові бази розташовані, переважно, в зонах нафтогазових родовищ і нафтогазопроводів. Це аргументується тим, що останні є ціллю атак повстанців, проте в останні роки кількість і серйозність цих атак суттєво зменшились. За інформацією колумбійського уряду, у 2008 р. повстанцями було здійснено 11 атак на нафтопроводи – що значно менше, ніж на початку 2000-х рр., коли протягом року мали місце сотні таких інцидентів [7]. США є головним споживачем колумбійської нафти; до них, згідно з інформацією колумбійської державної нафтової компанії ECOPEPETROL, надходить 58% нафти, яка видобувається в Колумбії. В свою чергу, Колумбія входить до десятки країн – головних постачальників нафти до США, тому останні зацікавленні в гарантуванні її безпечного транспортування.

Однак є підстави стверджувати, що на контрольованих Сполученими Штатами територіях американські транснаціональні корпорації здійснюють безконтрольний видобуток корисних копалин, передусім нафти, і реальні обсяги ресурсів, які вивозяться ними з країни, є значно більшими за ті, які ці компанії наводять у звітах державі.

Твердження про те, що сучасні повстанські угруповання можуть і не ставити за мету повалення політичної влади в державі, а просто намагаться створювати автономну «державу в державі» з власними порядками, дозволило американським політикам розглядати як повстанців мексиканські наркокартелі – злочинні угруповання, пов'язані з торгівлею наркотиками – передусім, групу Лос Зетас. Це стало причиною неодноразового виникнення напруженості у американо-мексиканських відносинах за останні два роки. Приводами слугували заяви вищих посадових осіб супердержави (передусім, держсекретаря Х. Клінтон, міністра з національної безпеки Дж. Наполітано та заступника міністра оборони Дж. Вестфала) про наявність на мексиканській території повстанських рухів, їх порівняння з колумбійськими, про їхні можливі зв'язки з Аль-Каїдою [8], та неспроможність уряду власними силами розв'язати дану проблему. Зокрема, на початку 2009 р. дипломатичні відносини між державами опинились під загрозою після публікації звіту Команду-

вання об'єднаних збройних сил США, в якому нестабільність у Мексиці була визначена як одна з головних загроз американській національній безпеці, а сама вона – як «невдала держава» («failed state»). У всіх подібних випадках уряд Мексики реагував дуже активно, офіційно заперечуючи, що наркокартелі, які оперують на території країни, можуть бути визначені як повстанські рухи. Таке занепокоєння уряду, безумовно, пояснюється бажанням будь-яким чином уникнути американської збройної інтервенції на свою територію і «колумбізації» країни – тобто, перетворення її на театр постійних військових дій («конфлікту низької інтенсивності»).

Зараз Мексика переживає найкритичніший період у своїй історії за останні півстоліття. З початку реалізації у 2006 р. за ініціативою президента Ф. Кальдерона «Війни з наркоторгівлею» країна перебуває у стані, фактично, громадянської війни: армія і внутрішні сили країни воюють з наркокартелями, вони – між собою, але більше за всіх потерпає цивільне населення. Протягом цього періоду в країні загинуло за різними оцінками близько 30 тис. осіб.

Підґрунтям для порівняння мексиканських картелів з колумбійськими повстанцями є діяльність згаданої вище групи «Лос Зетас», яку Управління з боротьби з наркотиками США вважає найнебезпечнішим мексиканським наркокартелем. Проте дана група як за історією формування, так і за характером діяльності дуже відрізняється від решти наркокартелів країни. Визначально, що вона утворилась у 1998 – 1999 рр. за безпосереднього впливу США. Її основу склали військові десантники і морські піхотинці, які дезертирували з елітних підрозділів Збройних сил Мексики (Аеромобільної та Амфібійної Груп) після того, як пройшли навчання у Військовій Школі Америк США і спеціальне тренування в спеціалістів ЦРУ та в ізраїльських військових. До 2008 рр. «Лос Зетас» утворювали збройний загін «Картелю Затоки», після його ослаблення об'єднались з наркокартелем братів Белтран Лейва, а у лютому 2010 р. виокремились у самостійний наркокартель. Зараз за даними американської розвідки група поширила свій вплив практично на всю територію Мексики: зокрема, майже на все карибське узбережжя (де розташовані основні потужності нафтогазової промисловості), на значну частину кордону зі США (де проходять основні нарко-коридори), кордон з Гватемалою, а також активно претендує на велику центральну частину території країни (на півночі якої знаходяться значні поклади залізної руди). Крім того, «Лос Зетас» фактично контролюють Гватемалу (що також є однією з основних країн, територією яких наркотики транспортуються до США) разом з пов'язаними з ними бандитами «кайбілес» – колишніми членами гватемальських особливих військових підрозділів, які також свого часу пройшли тренування в американських та ізраїльських військових [9].

Як згадувалось вище, «Лос Зетас» дуже відрізняються за характером своєї активності – дуже нетиповою для наркокартелів країни. З кінця 2007 р. (фактично, з часу підписання урядами Мексики і США «Ініціативи Мериди» щодо боротьби з нелегальною торгівлею наркотиками і пов'язаною з нею злочинністю) крім виробництва і транспортування наркотиків, участі в боротьбі за вплив з іншими наркокартелями та у протистоянні з поліцією і збройними силами країни, члени цього картеля займаються рекетом, грабують казино, викрадають осіб з метою отримання викупу, автомобілі, організують теракти тощо. Крім того, вони перешкоджають нелегальній еміграції до США, перехоплюючи групи нелегальних мігрантів та або вбиваючи їх, або примушуючи працювати в нелюдських умовах. Ця група вважається відповідальною за більшу частину надзвичайно жорстоких вбивств у країні.

Визначально, що «Лос Зетас», на відміну від інших наркокартелів країни, не мають підтримки населення і не користуються довірою навіть на тих територіях, на яких почи-

нали свою діяльність. Окремі деталі діяльності цього наркокартелю дозволяють підозрювати наявність щільних зв'язків між ним – та спецслужбами США.

На даний момент важко передбачити, як довго Мексиці вдаватиметься протидіяти американській інтервенції. Не виникає сумнівів, що США, які зараз – після достатньо глибокої економічної кризи – дуже зацікавлені у отриманні тих численних вигод, які їм може дати введення військ на мексиканську територію.

Література

1. Field Manual 7-98: Operations in a Low-Intensity Conflict (FM 7-98) [Електронний ресурс]// Headquarters Department Of The Army, Washington, DC – October 19, 1992. – Режим доступу:
https://akocomm.us.army.mil/usapa/doctrine/DR_pubs/dr_aa/pdf/fm7_98.pdf
2. Field Manual 3-24: Counterinsurgency (FM 3-24 MCWP 3-33.5) [Електронний ресурс]// Headquarters Department of the Army, Washington, DC. – December, 2006. – Режим доступу:
<http://www.2ndbn5thmar.com/coinman/Notes%2520on%2520FM%25203-24%2520Counterinsurgency.pdf&sa=U&ei=IBWDTY>
3. Field Manual 90-8: Counterguerilla Operations (FM 90-8/MCRP 3-33A) [Електронний ресурс]// U.S. Marine Corps, Headquarters Department Of The Army, Washington, DC. – August 29, 1986 – 256 p. – Режим доступу:
<http://www.smallwarsjournal.com/documents/fm90-8.pdf>
4. Field Manual 100-20: Military operations in Low Intensity Conflict. Air Force Pamphlet 3-20 (FM 100-20). [Електронний ресурс]// Headquarters Department Of The Army and the Air Force, Washington, DC. – December 5, 1990. – 155 p. – Режим доступу:
<http://www.filestube.com/1FKR2v4Vn5EyFmizz9kgE9/FM-100-20-Military-Operations-In-Low-Intensity-Conflict.html>
5. Field Manual 3-24-2: Tactics in Counterinsurgency (FM 3-24-2) [Електронний ресурс]// Headquarters Department of the Army, Washington, DC. – April 21, 2009. – 300 p. – Режим доступу:
<http://usacac.army.mil/cac2/coin/repository/fm3242.pdf>
6. Jones R.C. Comments to «Mexico Angry at U.S. Official's 'Insurgency' Remark « [Електронний ресурс]/ Robert C. Jones// Small Wars Journal – February 9, 2011. – Режим доступу: <http://smallwarsjournal.com/blog/2011/02/mexico-angry-at-us-officials-i/#c017164>
7. Colombia. Country Analysis Brief [Електронний ресурс]// U.S. Energy Information Administration, U.S. Department of Energy – March, 2010. – Режим доступу:
<http://www.eia.doe.gov/countries/cab.cfm?fips=CO>
8. Carlsen L. U.S. – Mexico Relations: Back on Track – In the Wrong Direction [Електронний ресурс]/ Laura Carlsen// Center for International Policy, Americas Program. – March 4, 2011. – Режим доступу:
<http://www.cipamericas.org/archives/4068>
9. Cook C.W. Mexico's Drug Cartels [CRS Report to Congress, Order Code RL34215] [Електронний ресурс]/ Colleen W. Cook// Federation of American Scientists. – October 16, 2007. – Режим доступу:
<http://www.fas.org/sgp/crs/row/RL34215.pdf>